

479. A lélek-menyasszony részesedik Isten örök nyugodalmában

Imádkozzuk a 243. számú éneket:

*Örök nyugodalmat adj, ó Uram, nékik!
S örök Világosság fényeskedjék nékik:
Hogy szent trónod körül udvarolhassanak,
S Téged, Boldogítót, örökké áldjanak!*

A szentháromságos egy Istennel való végleges egyesülés imaállapotában, amikor a lélek részesedik Isten örök életében, akkor Isten részt ad neki az Ő örök nyugodalmában. Ezért imádkozik az Anyaszentegyház minden gyász-szertartásban, erre vágyódik minden szív a földi élet harcaiban.

I. Nyugalom

Amikor az ember nehéz terhet cipel, olyan jó megállni és megpihenni. A katonák is amikor a vigyázz-állásban elfáradnának, akkor az okos tiszt pihenj állást vezényel. Akiknek sajnos részük volt erőltetett menetben, azok tudják, hogy milyen megváltás, amikor megállást vezényelnek nekik, lehet pihenni. **Az Úristen is megpihenést készít az ember számára.**

1. A szemlélődő ima 1. szakaszában is az **aktív nyugalom** volt a nagyszerű lehetőség, hogy a lélek lecsendesedjen, és **csendben várakozzék, vágyakozzék Istenre, Akinek közelsége békét áraszt.**

2. A szemlélődő ima 6. lépcsőjénél pedig az Istennel való megpihenés a **passzív nyugvás** imája volt, amikor a lélek kapja az Istenben megnyugvás boldog imaszakaszát, mert **a lelket egyre közelebb vonja magához, és engedi, hogy jelenlétében megpihenhessen.**

3. **A mennyei hazában** pedig a nyugalomnak egy harmadik fajtáját élheti meg a lélek: **az Istenben való örök megnyugvás** boldogító állapotát. Isten ugyanis a nyugalom állapotában él.

Már az **Ószövetségben** mondta a jeruzsálemi templomról: *Kiválasztotta az Úr magának Siont, lakóhelyéül kívánta: „Nyugalom helye ez lesz: örökre itt akarok lakni, ez a kívánságom”* (Zsolt 131, 13-14). A templom mindig is csendes, az Istennel való megnyugvás helye. **Csak az Úr tudja biztosítani, hogy az ember is örökre részesedjék az Ő nyugalomban. A mennyei dicsőségnek ez lesz a nagy kitüntetettsége, hogy az ember Isten békéjében, nyugalomban részt vehet.**

Itt a földön a lélek a külső – belső elcsendesedéssel, testi – lelki mozdulatlansággal készült a nyugalomra. Nem akart valamit csinálni, hanem csak passzív módon rendelkezésre állt az Úr számára, inaktívra vált. **Nem tevékenykedni akart, hanem csak egyszerűen az imádságban teret és helyet biztosított Isten számára, hogy Isten legyen benne az elsődleges cselekvő.** Ténylegesen **Isten az, Aki végtelen nyugalomban élve mégis cselekszik** a lélekben. Az Ő egyetlen isteni aktusát, az örök szeretet áradását az Atya, a Fiú és a Szentlélek között már itt a földön is élte **abban a lélekben, aki befogadta Őt, és engedte Istent, hogy élhesse az Ő isteni életét az emberben.** Ez a nyugalom azt jelentette: **Isten eluralkodott benne,** vagyis hogy eljön az Ő országa. Megvalósult a teremtés rendje és célja: *Isten az élet leheletét lehelte nemcsak az ember orrába* (vö. Ter 2, 7), hanem **az ember lelkébe adta a saját Lelkét,** a Szentlelket. Ezért mondhatta Pál apostol: *Aki az Úrral egyesül, egy lélek Vele* (1 Kor 6, 17).

A kiválasztott lélek-menyasszony életében már itt a földön átlüktetett az Ő végtelen isteni szeretete. Már nem volt más dolga, mint csak a rendelkezésre állás, illetve hogy engedje: **Isten élje az Ő életét benne!** „Neki kisebbednie kellett”, nem önmagában élnie, „Istennek pedig növekednie benne” (vö. Jn 3, 30). Ez az Istenben való elpihenés az örök nyugalom előképe, előíze. A mennyországban is az Atya szereti a Fiút a Szentlélekben végtelen csendben és nyugalomban. Az isteni életet semmi sem zavarja. **A bűn „ricsaja” sem ér fel Istenhez.** Isten végtelen szentségét az emberi bűnáradat nem befolyásolja, nem sérti meg; de **az ember sérül meg minden egyes bűn elkövetésével,** és marad adósa Istennek mindaddig, **míg nem kéri Istentől a bocsánatot,** a lélek békéjét.

A lélek-menyasszony ebben a mennyországi csendben és **nyugalomban elmondhatja: „Te vagy Atyám”,** és elég csak szerető tekintettel a Mennyei Atya felé fordulnia. Elmondhatja a Fiúnak: **„Te vagy isteni Testvérem.”** Ez a vonatkozás, hogy micsoda nagyszerű testvért kapott isteni Urában, **belső békével tölti el, megnyugszik Jézus szívében** (vö. Ho. 154), isteni Ura szívében. De azt is elmondhatja a Szentléleknek: **„Te vagy az én éltető Lelkem!** Te vagy az, Aki tevékenykedel bennem. Én egészen átadtam magamat Neked.”

A lélek-menyasszony az örök mennyei boldogságban és nyugalomban **megélheti: „Uram, szentháromságos Istenem, én Beléd merülök, és körülvesz a Te békességed!** Én Beléd diffundálok, vagyis felszívódom Benned, Te pedig belém hatolsz a Te békéddel.”

Ez a nyugalom imaállapota a mennyországban, ez a mennyei csendben levés igazán nem más, mint **elmerülés a csendben,** Isten csendjében. A mennyei nyugalomban **megvalósul a lélek számára a hallgatás.** A zajos teremtmények már nem vonják magukra a lélek-menyasszony figyelmét. Mondhatjuk így is: üresség vált a zajoktól. Ez az isteni csend segít Istenre figyelni, illetve a lélek-menyasszony **megéli: Isteni Ura bezárkózik a lelkébe, és ezért tud belül imádkozni, vagyis örökre megtalálni a legmélyebb kontaktust Istennel.**

– Ez a mennyei csend és nyugalom nem más, mint **odahallgatás Istenre.** A Mennyei Atya jelen van, amit már az ima folyamán a lelke cellájában való bezárkózás alkalmával megtapasztalhatott az ember. De itt Istenre hallgat a lélek, és Istenre tekint szeretettel.

– Ez a **mennyei nyugalom azért valósul meg, mert az üdvözült lélek betöltődik Istennel.** Önmagára csak annyira figyel a mennyei boldogság állapotában, amennyiben észleli, hogy Isten betöltötte őt. **Tudja, hogy micsoda kincset kapott, amikor az üdvözülés állapotába jutott.** Itt már ugyanis sokkal inkább Isten létére figyel, mert Isten a végtelen Létező. Az Atya a végtelen Létező. Már Isten szavára figyel, Aki a Fiú Isten Atyánk kimondott Igéje. Itt már önfeledten tud ráfigyelni Isten Szeretetére, Aki az Atya és a Fiú között áramlik.

– Ez az Istennel való betöltődöttség a lélek-menyasszony számára a **leborulás imaállapotát hozza létre,** amellyel Istent elismeri élete Urának, amellyel megvallja: Ő a nagyobb. Az imádás itt már nem alkalmi tevékenység lesz, hanem az örök életet jellemző életforma.

– Ez a leborulás állandó részesedés lesz a feltámadt Krisztus misztériumában. A lélek ugyanis részt kap Krisztus húsvéti örömeiben, a halál feletti győzelmében. Ő, mint a titokzatos test feje, belevonja a választott lelket a Szentháromság boldog mennyei életébe.

– Ez az Istennel való egyesülés nyugalma.

– Ez az örök nyugalom, amellyel Isten magába öleli választottját, aki **örökre belemerülhet Istenbe. A lélekben ezért kiolthatatlanul lángol az istenszeretet, az Isten szívében való otthonlevés boldogsága, nyugalma!**

– Ez az imaállapot olyan, mint amikor a tűz átjárja a vasat, és azt a hideg vasdarabot is szinte lángoló tüzé teszi. A tűz és a vas megmarad két különböző valóságnak, mégis együtt lángolnak.

A kiválasztott lélek a mennyei nyugalomban érzékeli Isten lángoló szeretetét. Isten ígéje, kimondott szava, a kinyilatkoztatás üzenete itt már életté vált a lélek-menyasszonyban.

– Itt már nem kell olvasnia, és újra meg újra átelmélnie a tanítást, reflektálni Isten üzenetére, mert a tudást az Atyától a Fiúban a Szentlélekkel kapja.

– Itt már ugyan is Isten szent gondolatai átlelkésítették őt.

– Itt már elég csak megpihennie Isten szerető jelenlétében.

Ez a belső csend a szemlélődő ima lényege, mert a lélek belecsempesül Istenbe, Isten pedig benne izzik a lélekben. Amint fontos előkészület volt a szemlélődő imára, hogy a test és a lélek lecsendesedett, úgy **itt most már megvalósul az Istenbe való belecsempesülés imaállapota**, a megpihenés boldogsága, **a célba-érkezés öröme, az otthonlevés biztonsága.**

A természetfeletti igazságokról való megbizonyosodás öröme **belső örömmel tölti el a kiválasztott lelket.**

– Itt már ugyanis nem kell vágyakoznia az Istennel való együttlét és egyedüllét után, mert együtt van az egyedül-való Istennel. **Isten töltötte be a szívét. Minden más már lényegtelen lett a számára** (vö. Fil 3, 8). Semmi sem tudja elfoglalni lelkében Isten helyét. Megvalósult már őbenne is a szeretet párbeszéde a csendben. **Isten ugyanis csak egyetlen örök szót mondott ki az Ő végtelen szeretetében Fiának: TE!** Ez lett már az ő imádsága is. A legigazibb imádság tehát a Szentháromság közösségében a Személyek egymásra irányulása, egymásban levése, **a szeretet-kapcsolat lett a legigazibb imádság a lélek számára is.**

Bennünk a Szentlélek imádkozik kimondhatatlan vágyódásokkal az Atya és a Fiú felé (vö. Róm 8, 26), mondta Szent Pál apostol. **A Szentlélek, a végtelen Szeretet lángolás, áradás, vágyódás átjárja az üdvözült ember lelkét is, összeköti az Atyával és a Fiúval!**

Itt már megvalósul az, amit a kereszténynek lenni fogalom jelent. Tudniillik a lélek-menyasszony egészen krisztusi lett, vagyis már úgy imádkozik, miként Krisztus. Ő pedig az imában így szólt: *Atyám! Krisztust egészen az Atya tölti be, illetve mindaz, aki és ami az Atyáé* (vö. Jn 17, 1-2).

Itt már nem kell kérni a tanítványnak Istent: *„Taníts minket is imádkozni!”* (Lk 11, 1), mert a lélek Isteni Urával együtt imádkozik, vagyis bekapcsolódik az Atya és a Szentlélek életébe. Ebben a mennyei nyugalomban szívből örvendeznek egymásnak, egymás szívében örvendeznek egymásnak.

Itt már határtalanul szeretik egymást. Határtalan tágasság van, vagyis akadálytalanul közlekedhetnek egymás lelkében. **Az ember benne él Isten kozmikus, misztikus ég és föld egységében.** Általa is összeér az ég és föld. **Az üdvözült lélekben is megvalósul a Személyek egysége, egy helyen levése, önkicserélődése, egymásban levése.**

II. Az Isten nyugalomában való részesedés örökké tart

Örökké tart ez a nyugalom. A Zsoltáros beszél arról: *A kiválasztott lélek életet kért Tőled, Uram, és Te megadtad neki a napok hosszú sorát mindörökké* (Zsolt 20, 5). **Itt az örökké-tartó nyugalmon van a hangsúly.** Emberi szóval a Zsoltáros csak napok hosszú soráról tud beszélni. Emberi értelemmel az örökkévalóságot nem tudjuk felfogni, de próbáljuk megközelíteni a teológus, Dr. Gál Ferenc professzor segítségével (*Dogmatika* II. kötet 184-186. oldalig).

1. Az idő

Az örökkévalóság megértéséhez próbáljuk először az időt elemezni! A teológiában az időt úgy vesszük, mint valami időtartamot, amelyet ki lehet tölteni valamivel. Az ember számára az

idő adottság. A megismerő alany találkozik más személyekkel és dolgokkal, felfogja őket, kapcsolatot keres és teremt velük, küzd ellenük, vagy cselekvésének tárgyává teszi őket. A találkozás mindig magával hozza a személyes döntésre való lehetőséget és felhívást. **A jelen pillanat lényegében mindig a döntés alkalma. Olyan óra, amelyet meg kell ragadni, vagy amelyet el lehet mulasztani. A haladás és az egyéni kibontakozás be van állítva az idő keretébe.**

2. Az idő teológiaiilag

Teológiaiilag azonban az idő nem üres folyamat, valami üres folyás, hanem az a tartalom, amely megkezdődött a teremtéssel, és majd csak akkor zárul le, ha a világ hazaérkezett Istenhez. Az időben tehát benne van az üdvösség befogadásának a képessége, és végső fokon azt a célt szolgálja, hogy megjelenjék benne az isteni szó, a kinyilatkoztatott tanítás, vagy pedig maga az Ige, a második isteni Személy, és kitöltse tartalommal az időt.

A Szentírás az egész emberi történetet úgy állítja elénk, mint az üdvtörténet hordozóját. Ez az idő vissza nem fordítható, és a végső üdvösségre irányul. A kezdet a meghatározott isteni terv kezdete. Benne volt az egész elgondolás, a lét tartalma és törvénye. Benne volt minden ígéret és fejlődés is, jóllehet Isten csak később mondta ki ígéreteit. Ott volt a cél is, amely a világot egyáltalán elindította az útjára. **A teológiai értelemben vett idő tehát az ember létén kívül életének értelmét is hordozza, s eléje tárja azt a felelősséget, amely Isten előtt nehezedik reá.** (R.Schaffer: LThK 10, 1329).

3. A Szentírásban Isten tevékenysége határozza meg az idő menetét és tartalmát

A Szentírásban Isten tevékenysége változtatja meg az idő menetét és tartamát. Szent Pál így mondja: *Ő határozta meg itt-lakásunk idejét és határait* (ApCsel 17, 26).²⁷? A Gondviselés az ember történelmi életére terjed ki, és azt irányítja. Mivel pedig a teremtés természetfeletti cél felé halad, a történelem elválaszthatatlan az üdvtörténettől. A teremtés a kezdet, a vég pedig az Úr napja lesz.

Az üdvösségre szóló ígéret már az első ember életében elhangzott, de az ember akkor inkább a tévelygés útját választotta. **Isten** azonban kellő időben újra beleszólt a történelembe, és **az üdvtörténet hordozójául kiválasztotta Ábrahám leszármazottait, és mindazokat, akik az ő példája szerint hinni fognak.** A kiválasztás és a meghívás azonban az idő homályát nem oldotta fel. **Ábrahám az ismeretlenbe indult el, és csak az Istenbe vetett bizalom adott neki erőt.** Azután kialakul a meggyőződés, hogy a hívőknek Isten uralmát kell elismerni a földön.

4. Jézussal azonban megjelent az „idők teljessége”

Az örök isteni Ige, a Logosz belépett az időbe. Az emberi természete szerint aktív tényezője lett a földi törtéetésnek, de ugyanakkor a transzcendens világot is képviseli. A teljességnek kifelé is meg kellett nyilatkoznia. Le kellett peregni annak az egyedülálló életnek, amelyben nyilvánvaló lett, hogy Isten, mint Atya, és a Fiú elküldésével a világ felé fordult, és részesítette saját életének természetfeletti gazdagságában.

Ezért **Jézus földi élete határozott célra irányul. Életének csúcspontja és összefoglalása** – ahogyan Ő mondta: - **az Ő órája** (Jn 17, 1). Itt hozta meg végső szabad döntését, és itt érzékeltette, hogy Isten mit akar adni a világnak. Mivel összefoglalta mindazt, amiért élt, és amit Isten az üdvtörténetben ki akart fejezni, azért **az Ő órája** már az idő határesetete. További fejlődése, kibontakozása már nem lehet. Ami teremtményi volt benne, azt mind letette az Atya kezébe. Halálával ebben a teljességgel lépett ki az időből, és feltámadása már azt tárja elénk, hogy az Atyához való hazatérése mivé tette földi emberségét. **Példája mutatja, hogy az idő**

akkor válik teljessé, ha tartalma szabad elhatározásból egészen Istenre irányul. Az örökkévalóságba az megy át, ami a földi üdvrendben kialakult. Ezért

- „Isten látogatását nekünk is fel kell ismernünk!”* (Lk 19, 44),
– *az időt ki kell használnunk!* (Vö. Róm 13, 1; Ef 5, 16), és
– *bölcsen kamatoztatnunk!* (Vö. Ef 5, 16; Kol 4, 5).

5. Az örökkévalóság igazi értelemben Isten létmódja

Nem részekből álló tartam, hanem osztatlan jelen. Teljes értelemben csak olyan lény lehet Örökkévaló, Aki maga a lét teljessége, Akinek nincs kezdete, elérendő célja. Ezért élete nem feszül a múlt és a jövő között, ezért örökkévaló csak szellemi lény lehet, Aki fölötté áll az anyag változásának és tehetetlenségének.

Az örökkévaló Isten nem úgy áll az idő felett, hogy neki nincs tartama, hanem úgy, hogy benne van minden, ami a létnek a tartama lehet. Mégpedig a szellemi élet határtalan formájában. Az időfelettsége más létrend a mienkhez viszonyítva. De a Fiú megtestesülésében a változó, az időben élő emberi természet hordozójává lett a változatlan és örök isteni Személynek. Ezzel pedig megkaptuk a bizonyítékot, hogy az ember valamilyen formában részesedhet az isteni életben, és időbelisége beletorkollhat az örökkévalóságba.

6. Milyen értelemben állíthatjuk, hogy az ember földi ideje után következik az örökkévalóság?

Nem szabad úgy felfogni a változást, hogy földi időnk után majd egy „másik idő” kezdődik. **Az örökkévalóság a földi vándorláshoz viszonyítva a cél.** A részletekhez viszonyítva az egész. Sőt úgy is mondhatjuk: **az örökkévalóság az idő transcendenciája. Az idő mindenestül átmegy az örökkévalóságba, de úgy, hogy belülről teljesedik ki.** Az élet és a történelem megkapja teljes tartalmát, azért nincsenek további céljai, nincsenek hiányai, amelyeket még ki kellene tölteni. Nincsenek olyan javak, amelyeket még el kellene érnie. Ezt az állapotot legfeljebb negatív úton közelíthetjük meg, mert fogalmilag nem tudjuk kifejezni. Ez a teljesség azonban csak az üdvözültek örökkévalóságában van meg. **Az örök élet és az örök kárhozat nem homogén kifejezései az öröknek. Az egyik pozitív valóság, a másik negatívum. A kárhozatban nincs teljesség, végleges birtoklás, azért a lét megélése negatív.** Hiány és üresség, és mindez pozitív cél várása nélkül. Az örökkévalóság tehát – ahogyan a teremtmény megéli – nem lehet egyenes-vonalú folytatása az időnek. Viszont a lét rendjében a változó, a fejlődő sem lehet az első. **Az első csak az örökkévaló lehet: ha van teljesség, akkor lehetséges a részleges, az időbeli is.** A teremtmény számára a részesedés konkrétan abban áll, hogy **Isten kitárul előtte egész teljességével, neki ajándékozza az életközösségét. Ezt azonban megelőzi az ember végleges szabad döntése, amellyel elkötelezi magát az erkölcsi jó mellett.** Az ilyen végleges rendelkezés már valahogy megállítja az időt, és felveszi a végérvényesség állapotát. Az ember tehát nem a határozatlanságba lép ki az időből. **Az üdvösségben azt a végtelen jót kapja meg, amelyet remélt, és ez ad tartalmat az életének.**

7. Az örök életben az időlegesnek és az öröknek a vonásai valamiképpen együtt léteznek, hiszen a földi élet megy át az örök életbe, és az lesz számára a sajátos teremtményi örökkévalóság. Az ember tudatosan átfogja egész múltját, és az mind jelenné válik, mint birtoklás, mint ahogyan az egyéniség is ennek a múltnak terméke. Magán hordozza minden élményének, küzdelemnek, jónak és rossznak a hatását. Ott majd világos lesz, hogy minden esemény és hatás bennünket alakított, és időnk így érlelődött meg az örökkévalóság számára.

Ugyanakkor ott már kiteljesedik a szabadság is. **Ha az ember meghozta itt a földön a döntést Isten és az erkölcsi jó mellett, ott ennek a szabad döntésnek a jutalmát élvezi. Ott veszi tudomásul: Isten partnerként kezelte, és alkalmat adott neki arra, hogy maga is hozzájáruljon az üdvösségéhez.** Elmúlik az a passzivitás, ami itt a földön kísér bennünket, és amelynek végleges kifejeződése a halál. **Az üdvözült ember a szeretet aktivitásában él. Csak azt teszi, amit a szeretet diktál,** és ezen a vonalon nem érzi tehetetlenségét. Az isteni örök életben való részesedést gyakorlatilag csak így tudjuk elképzelni (K. Rahner, Schriften IV. 429; VII, 141 kk).

Az ember a földi életben próbált egyre több időt adni Istennek, végül is önmagát egészen odaadta az Úrnak, beleszerette magát Istenbe, Isten pedig az emberbe. Az örökkévalóság mennyei boldogságában az az ember, aki itt a földi időben korlátozott módon élt, beleléphetett Isten örök világába, Aki maga a béke, maga a nyugalom, az örök nyugalom.

Befejezésül énekeljük a 231. számú éneket:

*Vágyva jöttem Színed elé, e szent helyre, Istenem,
Hol az ember búja, gondja szép csendesen elpihen.
Itt az oltár lépcsőjénél, az oltári nagy Szentségnél,
Bánatom ha kiönthetem, lelkem szinte újra él.*

*Fönt az égben az angyalok így dicsérnek: szent, szent, szent!
És mi vélük egyesülve magasztalunk idelent:
Angyaloknak dicsősége, bűnösöknek reménysége,
Te vagy minden jónak, szépnek ős forrása és vége!*